

Szerkesztőségi iroda:

Nagy-Beeskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybeeskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők

Telefon szám 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felkeltő szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak:

Egész évre ——— 12 ft.
Félévre ——— 6 „
Negyedévre ——— 3 „
Egy hónapra ——— 1 „
— Egyes szám ára 4 kr. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el. Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik mindennap

vasár- és ünnepnapok kivételével.

Nagybeeskerek, 1896.

XXV. évfolyam, 164. szám.

Szombat, július 18.

Sándor király Budapesten.

Nagybeeskerek, július 18.

Mikor a szerbiai események miatt keletkezett bosszúság Magyarországon még meglehetősen magas hullámokat vetett, egy igen magas állású személyiség itt a felől tudakozódott, vajjon Sándor szerb király zavartalanul és inkognito meglátogatja-e a magyar ezredéves kiállítását. Mindenki tudta az országban, hogy Sándor királyt a belgrádi események meglepték, azok tendenciájával semmikép sem ért egyet, azokat elítéli és buzgón fáradozik, hogy a jó viszonyt Magyarországgal helyreállítsa. Jó alkalomra kellett várni, hogy e barátságos érzelmeket nyilvánítani lehessen, és ez az alkalom elérkezett. Sándor király nem inkognito, hanem hivatalosan fogja meglátogatni Magyarországot ezredéves kiállítását.

Ha a fiatal királyság időnként Oroszország uszályhordozója lesz is és jámbor pillantással sandít Pétervár és Moszkva felé, — az ily extravagancia sohasem lehet hosszú életű, mert Szerbiára nézve életfeltétel, hogy Ausztria-Magyarországgal a legjobb egyetértésben éljen. Az előforduló gazdasági differenciákat Magyarország soha sem akarta politika térére átjuttatni, különben megbocsáthatatlan hibája lett volna a kormányának egyáltalán tárgyalásba bocsátkozni Szerbiával. Nálunk el tudják választani a gazdasági momentumokat a politikaiaktól, mert ha nem így lenne, folyton haragban kellene lennünk Ausztriával, Svájccezzal, és nem a legkevésbé Francia- és Németországgal. Csak Szerbia és miniszterelnöke, Novakovic nem tudta e kettőt elválasztani egymástól és a gazdasági érdekeket igen élénken szerepeltette a politikában. Ez az ut vezetett Pétervárra és a szerb küldöttség megszegényítéséhez. Magyarország ismerte

e politikai jelenség indokait és iparkodott a közvéleményt lecsillapítani. A „Peter Correspondenz“ tisztában volt e helyzettel és már akkor hozott közléseket az akkori szerb kurzus gyökeres megváltozásáról. Az események megerősítették akkori vélekedésünket és a differenciák Magyarország és Szerbia közt nagyrészt kiegyenlítettnek látszanak.

A szerb állategészségügyi viszonyok javulásával a magyar kormányok végre szemügyre kellett vennie a Szerbiával kötött kereskedelmi szerződés reaktiválását és a saját érdekei éber figyelembe vétele mellett teljesítenie kell ama nemzetközi kötelezettségeket, melyeket az 1893. évi egyezmény foglal magában. Dicsérjük érte báró Bánffy miniszterelnököt, hogy fátályt borított a kellemetlen szerb eseményekre és loyálisan kezelt nyújtott a barátságos viszony helyreállításához. Darányi Ignác földművelésügyi miniszteré az érdem, hogy Magyarország érdekeit minden előzékenység dacára hűen és szilárdan megővta s ezzel bizonyítékait szolgáltatta ki-magasló államférfiúi képességeinek.

Hogy ezen loyális eljárása által a magyar kormány erősítette-e a Novakovic-kabinet állását és orvosolta-e az állapotokat Szerbiában és ezzel a nagylelkűségnek különösen magas fokát tanúsította-e, erről egyszerűen hallgatunk. Magyarország egyes kellemetlen epizódokért nem akarja az egész szerb nemzetet felelőssé tenni és szívesen átengedi Novakovic miniszterelnöknek a sikert, melyet Szimics vívott ki és nem irigyl az előnyt, mely a szerb nemzetnek jutott a nélkül, hogy azzal a magyar mezőgazdaságnak valami kár okoztatnék.

Minden ok a mellett szól, hogy meg lehetünk elégedve, hogy valahára megoldott a kérdés. Kereskedelem és közlel-

mezés csak hasznot várhatnak a megoldástól, a mezőgazdaságot nem károsítja

Es kétszeresen meg vagyunk elégedve a megoldással azért is, mert ezáltal a gazdasági motivumok több okkal és jogosabban vezetettek át a politikai térére, amennyiben Sándor királyt becsületbeli szomszédi kötelessége teljesítése, Magyarország ezredéves kiállításának meglátogatása körül az összes szerb pártok osztatlan rokonszenve kíséri.

A rokonszenve és a tisztelet, melylyel Sándor szerb királyt Budapesten fogadják majd, nagyon jelentékenyen hozzá fog járulni Magyarország és Szerbia közt a barátságos viszony megerősítéséhez.

A bánsági ág. ev. egyházmegye közgyűlése.

Nagybeeskerek, július 18.

Multkori tudósításunk kiegészítéseképpen vetjük a következő sorokat:

Az értekezlet végeztével, délelőtt fél 12 órakor hazánk ezredéves fennállását lelkes hangulatban ültük meg, alkalmi egyházi éneket énekelve, főesperesünk által végzett buzgó ima, szentírási szöveg olvasása s áldással; majd a nagy emléket egyházmegyénkben testületileg is megörökítendő, nyomban diszközgyűlést tartottunk.

Ennek esp. felügyelőnk, báró Ambrózy Béla által lelkesült szavakkal történt megnyitása után Zvarinyi Emil esp. főjegyző tartotta meg nagyszabású ünnepi beszédét, a melyet a diszközgyűlésen jelenvoltak sokszor szakítottak meg frenetikus tetszésnyilvánításukkal, áthatva annak tudatától, hogy hazafias momentumokban különben sem szegény esperességünk ezuttal is nagyban gazdagodott a kiváló ünnepi beszéd mindnyájunk közös érzelmeit tolmácsoló hazafias manifesztációjával. Megkapó vonásokban tárja elének az ünnepi beszéd protestáns elődeinknek

A „TORONTÁL” TÁRUBÁJA.

A kapuzár.

— A rendőrség rejtelméből. —

A mi rendőrségünknek is vannak természetesen rejtelmek, mint ahogyan minden rendőrségnek vannak, és szintazonképen természetes, hogy titkát nem köti az embernek orrára. Különösen féltékenyen őrszi persze előlünk, akik nyomtatás alá vetjük a betűt.

Azokban jó az isten: igaz utra vezetni néha a tudni vágyó krónikást, akinek nincs nagyobb ööne, mint elszórakoztatni a jó és hálás közönséget, mely különös ráításnak tartja a rapi élet rejtelmességeit. Azért, ha a krónikás nagyobb ambícióval írja le az asszonyozkötéseket, mint az időjárás: a tisztelt közönség csak önmagát sziveskedjék okolni.

Ezen alábbi rejtelmes történethez is csak nagy áldozatok árán jutottunk, mert a rendőrség épen nem szánta ezt a közönség szórakoztatására, sőt ellenkezőleg, a legtitkosabb könyvébe írta be, de mire a végére ért, hamarosan onnét is kitörülte, hogy nyoma se maradjon. Egy betű nyoma se.

Pedig egészen ártatlan dolog. De a rendőrség nem szereti, ha sikereit lenyomatjuk.

Egy-két bérház, nagy tekintély és több kapitulajdonos öreg ur egyik házában vizitelvén, a nagy kapu előtt megdöbbenve állt meg korán reggel:

— Hát ez mi?

Önmagához intézte a kérdést, pedig jól tudta, hogy feleletet adni nem tud.

Az az „ez“, ami miatt felkiáltott, a zárától megfosztott kapu volt. Se kilincs, se zár, a kaput csak kilincse se lehetett becsukni.

A zár helyén feszítés nyomai. Különös. Mi történt itt?

Bement a háza az öreg ur és statariális kihallgatást tartott: Hol a zár? Ki tud a zár felől valamit?

Senki se tudott semmit. Mindenkit megdöbbenett a dolog.

Akkor betörök vették le, hogy alkulesot készítenek utána, — jegyezte meg a háztulajdonos.

Mindenki helyben hagyta e véleményt és borzongott a ház.

Az öreg ur szaladt a főkapitányhoz . . .

*

Félóra mulva talpon volt az egész rendőrség. Maga elé rendelte a főkapitány a rendőrbiztosokat és a nagy feladatot a lelkekre kötötte:

— A bérház lakói veszedelemben forognak. Az urak éjjel nappal talpon legyenek. Minden gyanus alakot szemmel tartsanak. A lakatosoknál tudakozódjanak. Az őrzőket meg kell kettőszerezni.

Kiki ment kerületébe gyanus embert üldözni. A rendőrököt kizavarták a hűvös gangról a bérház lakóinak védelmére. — A ház körül csak egy rajzolt a rendőrség.

Egy csomó gyanus fickót dugtak már el, egy se vállalta a kapuzárt. Már éjjeli őrségről kellett gondoskodni. Kirendeltek 6 embert és a főkapitány ur maga is meg fog jelenni a színlhelyen, hogy az őrséget bátorítsa a kitartásra.

De éppen midőn az őrség el akarja foglalni a helyét, az esti órákban egy szenzációs for-

dulattal a rejtély szála végre a rendőrség kezébe jutott.

Egy sötét alak jelent meg a bérház kapujában. Körülnézett óvatosan, aztán csendesen behajította a kaput a zár helyét vizsgálta. Aztán kalapácsot vett elő.

A rendőrbiztos közelebb húzódott a legényeivel. Most már bizonyos, hogy ez a betörő. Csak hadd dolgozzék még háborítatlanul.

A sötét alak dolgozott. Furt, reszelt, kalimpált, miközben meg-megriadva körülnézett és a kapu alá menekült.

Végre rajta ütött a rendőrbiztos legényeivel:

— Add meg magad.

A fekete legény leeresztvén a kalapácsot indignálódva felelt:

— Már minek adnám?

— A törvény nevében, előre.

Hát akkor ezt a zárt ki teszi föl, biztos ur?

— Semmi komédia.

— Nem is komédia ez.

Szóval a sötét alak nem akart menni, lármá támadt. Elterjedt a bérházban az örömhír: a betörőt elfogták. Itt birkózik a kapu alatt a biztossal. Leszaladtak a rémjelenet színlhelyére, ahol a biztos ur erősen kapacitálta a sötét alakot, hogy kövesse a főkapitány elé, de ez ellentállt:

— Mi az ördögöt csinállok ott?

— De itt mit csinált e?

— Mit? Hát föltaszem a zárt! Az ur is mesterségét csinálja, csak hogy látom, hogy rosszul!

a pro Deo, libertate et patria vivott dicsőségteljes harczait; a lelkesedés szünni nem akaró nyilvánulása közt mutat rá, mit köszönhet az ezeréves Magyarország a protestántizmusnak s mily igaz joggal követeljük azért mi evangélikusok a magunk részét az ezredév fordulójának alkalmával hazánk lakossága öröméből. Végül határozati javaslatát terjeszti elő a következőkben:

Mondja ki a közgyűlés, hogy egyházmegyénk, hazánk ezredéves fennállása emléket örvendő lélekkel megünneplelve s az emlékünnepet jegyzőkönyvileg megörökítve:

1. vallásos áhitattal, hazafias lelkesedéssel halált ad Istennek az ezredéven át hazánk felett kiterjesztett atyai kezei áldó, jóltévő kegyelmeért;

2. hódoló alattvalói hűséggel tántoríthatatlan ragaszkodásának ad kifejezést disszidálásban uralkodó felséges urunk, királyunk iránt;

3. szent fogadást tesz vallásos s hazafias lelkesedéssel, hogy egyház- és hazaszeretét híven megőrzi, elődei dicső példáján haladva a jövőben is.

A jelen voltak mindegyikére mély benyomást tett ünnepi beszéd s határozati javaslat s az erre következő általános hosszas éljenzés elhangzása után, néma csend s feszült figyelem között szólott Kovács Agoston kir. tanácsos, nagybírói ügyvéd, esp. consistoriumunk sok éven át páratlan jelességű (bár az e minőségben való ténykedésre — hála Istennek alkalmat csak igen kevésszer nyert) elnöke, az érdemekben megöszült, köztiszteletben álló 84 éves aggastyán, szive legbensőbb háláérzetével emlékeztet meg a Mindenható ama nagy kegyelméről, a mely az ő agg korában e lélekemelő ünnepélyt megérnie engedte, köszönetet kér szavaztatni az esp. főjegyzőnek a szónoklati remek sorában méltán helyet foglaló ünnepi beszédeért s ezt — határozati javaslatának elfogadása mellett — esp. jegyzőkönyvi megörökítésre ajánlja.

Nagyban hozzájárult még ünnepélyünk sikeréhez s fényesen megkoronázta azt az est óráiban a város egy szép kiránduló helyén rögtönzött hangversenyével Chován Zsiga lugosi lelkészársunk, a nagybíró hegedűművész, a ki a sok kérésnek — hosszas ellenállás után — végre is engedett s bűbajos zenejátéka élvezésével is felejthetlenné tette ránk nézve a nap eseményét.

Az egyházkerületi gyűlésre az egyházmegye képviselőiül az elnökségen kívül kiküldetnek az egyháziak részéről: Kermich Adolf alesperes, Zvarinyi Emil esp. főjegyző és Paulinyi Sámuel

— Hát maga kicsoda?

— Kicsoda? Hát látja, lakatos.

Nem bítek neki. A bérház lakói a fejüket csóválták a kapu alatt.

— Ki bizta meg magát a zár levételével és feltételével? — támadt rá a kérdéssel a biztos. A haziur nem tud felőle.

— Nem is.

— Hát ki?

— Hát a fiatal — X. ur, hogy csináljak neki külön kapukucstot róla... Valaki elsikoltotta magát a nézők között. Vékony ideges női hang volt.

Egy bájos elszápadt fiatal asszonyka szaladt fel a lépcsőn.

A biztos ur nagy pszichológus és megdöbbenve teszi föl magában ekérdést:

— Ez az asszony ugyan miért sikoltott?

Nem nyomozták tovább. Nem firtatták. Vannak dolgok, amiket nem szabad nyomozni, mert a nagy durva rendőrlabak véletlenül betévednének a puha szőnyeges családi fészek szentélyébe, ahol néhány percz múlva, mikor a fiatal férj hazajött, az ideges bájos asszonyka sirva támadt reá;

— On egészen jó uton van... De tetten érte a rendőrség.

— Nos?

— On külön kapukucstot csináltat magának, hogy engem rászédhessen.

— De mi köze van ehhez a rendőrségnek? — álmélkodott a leleplezett férfi.

— Mi? Ezentul — ijesztgette a kicsi asszony — a lumpokat rendőri felügyelet alá helyezik. Az asszonyka azóta egyre csöröl pöröl. De a rendőrség hallgat.

antalfalvi lelkész; a világiak részéről: báró Feilitzsch Berthold, Németh Antal, Szmik Antal egyházfelügyelők.

Felmerült indítvány folytán elhatározott még Steinbach Antal kir. tanácsos, torontálmezei kir. tanfelügyelő a tanügy terén való közhasznú működésének folyó évi augusztus havában tartandó 40 éves jubileumán az egyházmegye küldöttségileg való képviseltetése.

HIREK.

Tájékoztató.

Aug. 3. községi jegyzők kongresszusa.
Aug. 5. A szőregi emlékszóbor leleplezése.
Augusztus 17. Közig. bizottság ülése.

A gőzfürdő naponta reggeli 5 órától nyitva van; nők részére kedden és pénteken délután.

— **Változások a csanádi egyházmegyében.** Dessewffy Sándor megyés püspök Rákosi János resiczai segédlelkész a weideinthalai új plébániához helynökévé nevezte ki. — Mint segédlelkészek áthelyeztetek: Brenner István Német Csanádról Resiczára; Görlich Flórián Szécsányról Glogovácra; Römer Miklós Glogovácra; Molnár László Battonyáról Szőregre; Prilezky János Szakálháza-ról Nagy Kikindára; Vagács Ede Nagy Kikindáról Földéakra; Kasza Lajos Földékről Német Csanádra. — Az újonnan felszentelt segédlelkészek közül Halbedi Róbert Szécsányra, Hammer Jenő Szakálháza, Lussnyák József Nagy Jécsára, Oláh Mihály Nákófalvára, Scheibert Ferenc Mezőkovácsházára és Teibisz János Fehértemplomra rendeltetett ki.

— **Népkönyvtárak a felvidéken.** Szabó Ferenc németeleméri plébános 1080 kötetből álló többnyire földrajzi és történelmi tárgyu könyvtárt bocsájtot népkönyvtárak létesítése végett a „Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesület“ rendelkezésére. A derek plébános eme szép adománya lehetségessé tette harmincz népkönyvtárnak megalakítását, melyeknek alapját már az őszszel fogják megvetni.

— **Rónay-alap.** A túzóltók javára létesítendő „Rónay-alap“ ra eddigelé befolyt 107 kor., ehhez hozzájárultak legújabbán Zsirus József 20, Fendler Károly 20, Rónay Ernő 10, Garai Samu (Budapest) 10 koronával, mely adományokért ez uton mond köszönetet a módosi bizottság.

— **Az anyakönyvi hivatalból.** A nagy becskeréki anyakönyvi hivatalban legújabbán a következő bejelentések történtek:

Házasságok: Petry Ferenc rk. vár, főfelügyelő Polsonyban és Maraffa Mária rk. — Plesz József rk. asztalossegéd Temesvárott és Reichardt Anna rk. — Kunits György rk. czipész mester N. Ecskán és Kocsis Anna rk.

Született: Engel Ferenc rk. kőműves fia. — Weiterschan Mihály rk. földműves fia. — Illyin István gk. pásztor leánya. — Hartich Mihály rk. kőműves leánya. — Toma Mátás rk. tupszamos fia. — Venczel János rk. földműves fia. — Konsul Flórián gk. szolgáló leánya. — Eckstein Jakab izr. borkereskedő fia. — Baranyi Pal rk. kocsimáros leánya. — Matkovics Károly rk. pinczér fia. — Rasity Manó gk. napszamos leánya. — Pozsár János rk. földműves fia. — Ruzsa János rk. földműves leánya. — Tomaszki István rk. napszamos leánya. — Schmidt Jakab ág. ev. kormányos leánya. — Erdélyán Péter gk. napszamos fia. — Blau Dávid izr. dijnok leánya. — Láber Gyula rk. mozdonyvezető fia. — Rencsár Katalin rk. fia.

Meghalt: Mircs András gk. csősz 65 é. k. aggkórban. — Braun Lipót izr. ügynök 43 é. k. mellhártyalobban. — Lázity Emilia gk. 35 é. k. elvérzés köv. — Csuresin György gk. 12 é. k. bélszék köv. — Mosorinszki Sára gk. 18 é. k. csontszu köv. — Roschitz Gyula rk. dijnok 49 é. k. tüdővészben. — Konzul Danicza gk. 4 napos k. életgyengeségben. — Steiner Róza izr. 40 é. k. bélsárhányás köv.

— **Százhuszezer forintos alapítvány.** Nikolajevich Mita pancsovai szürszabó egy ott létesítendő szerb főgimnázium javára százhuszezer forintos alapítványt tett. Az adományozó ezenkívül a gimnázium czéljaira szolgáló épületet is a saját költségén építteti fel.

— **Rudini miniszterelnök véglegény.** Mostanában sokat foglalkozott a világ Rudini miniszterelnökkel, ki még alig bontakozott ki a kormányválság gondjaiból. A jeles államférfi ma ismét szárnyára vette a hirt, mely azonban most nem politikai győzelmeiről, de egy kedves idyllről beszél: Rudini miniszterelnök véglegény lett. Eljegyezte a szép Incisa marchesát. A miniszterelnök jelenleg 58 éves.

— **Kegyelem egy gyilkosnak.** Zsivi György szécsányi illetőségű parasztot gyilkosság miatt 15 évi fegyházra ítélte el a temesvári kir. törvényszék. Az ítéletet annak idején a legfelsőbb bíróság megváltoztatta és Zsivi Györgyöt élet-hossziglan tartó szabadságvesztéssel sújtotta, mely büntetésből Zsivi Illván ült le néhány esztendő, de példás magaviselete következtében Kis-Harlára helyeztetett át, a hol enyhébb bánásmódban részesült. Minthogy Zsivi ezen intézetben is kifogástalan magaviseletet tanusított, az igazgatóság előterjesztésére az igazságügyi miniszter elengedte Zsivi hátralevő büntetését.

— **Színészet Nagyszentmiklóson.** Peterdi Sándor szintársulata folyton telt házak előtt működik s általában el lehet mondani, hogy egy a társulat, mint a közönség meg van egymással elégedve. Az énekesnők közül Fodor Ilona k. a. a közönség kedvence, ki minden egyes fellépése alkalmával zajos óvációban részesül. A napokban került színre Jurkovic Aladárnak, a korán elhunyt szép tehetségű fiatal írónak, lapunk volt munkatársának, egy felvonásos darabja a „Férjhelyettes“, mely egészenes, jóízű humorával folytonos derűtségben tartotta a közönséget. Legutóbb Kassai Károlynak, a társulat sokoldalú baritonistájának jutalomjátékgyanánt „Rip van Winklet“ adták zsufolt háza előtt. Kassai, ki egyébként leghasznavehetőbb tagja a Peterdi-társulatnak, remekül énekelte el énekszámait. Minden felvonás után többször hívták a lámpák elé. Ujházi vendégszereplése iránt is nagy az érdeklődés, a jeles művész legjobb szerepeiben mutatkozik be a nagyszentmiklósiaknak.

— **Az aluminium olcsóbb előállítására.** Jelenleg az aluminiumo elektromos uton állítják elő s csak nagyon csekély kilitás van arra, hogy azt vegyi uton olcsóbban lehetne előállítani. Mindazáltal erre mégis megvan a lehetőség és mint az „Uj találmányok és műszaki hírek“ szabadalmi irodája útján értesülünk, hivatott szakértőknek e kérdésről az a véleményük, hogy vegyi uton annyiban lehetne olcsóbban alumini-umot előállítani, amennyiben az egyenesen kemence-procresszus utján, vagy pedig az előzetes és költséges tisztítás nélkül tisztán elektromos uton előállítva kerülhetne a piacra. Az aluminium ötvözésére nézve jelentékeny haladást jelezhetünk.

— **A kis bonne.** Temesvárról írják: Az erzsébetvárosi püspökhid előtt ma délelőtt egy 15 éves leány hullája uszott a vizen. A környéken dolgozó homokszedők erről jelentést tettek a rendőrségnek, hol megállapították, hogy a halott azonos a Petrovics Stefániával, a ki négy nappal ezelőtt a Begába ugrott. A 15 éves leányt, ki egy ügyvédnél volt mint bonne alkalmazva, azzal gyanusították, hogy állásához hamisított cseldekönyvvvel jutott és ezért a büntetés előli télelmében öngyilkos lett. Az esetről kiméletes módon értesítették Petrovics István bíllédi lakost Dulin kir. közjegyző irnokát, a ki az öngyilkosban leányát gyászolja.

— **A neunkircheni sztrájk.** Bécsből jelentik, hogy a neunkircheni szövömunkások hetekig tartó sztrájkját ma befejezték és az összes munkások ismét munkába állottak.

— **76 éves öngyilkos.** Szegedről írják: A nyár eseménytelen csöndjét az alsóvárosi öngyilkosság híre zavarta meg. Egy öreg, 76 éves, jómódu ember, Lehotai Pál fuvaros akasztotta föl magát. Az öreg elég jó módban élt a családjával, a maga házában lakott s ott is halt meg. Azelőtt vidám kedélyű volt, borozgatni is szeretett, míg most hirtelen a kedvét szegte valami. Ma kora reggel elment hazulról, de kilencz óra tájban délelőtt visszatért. Tett, vett a házban, azután bement a kamrába, a kezében egy új istránggal. Nem tűnt föl senkinek sem ez a dolog, csak mikor aztán később a kamrába mentek, rejtettek el az elébük tároló látványtól. Az agg ember a kamra gerendáján átvett új istránggal akasztotta magát, s mire észrevették, már nem lehetett megmenteni.

— **Elevenen megörlve.** Irtóztató halált szenvedett Kis Teremia községben Gehler Katalin, egy 12 éves kis leány. A gyermek az ottani szárazmalomban játszadozva, azon szerencsétlen ötletre jött, hogy „ringispilezzék.“ Felült a nagy malomkerék egy deszkájára és a veszélyes játék egy ideig jól is ment. Egyszerre azonban a kis leány velőtrázó sikoltással a köveket hajtó fogaskerekek közé esett. A sikoltásra elősietett molnár már csak szemtanuja lehetett ama irtóatos látványnak, mikép morzsolja szét a kerék azt a gyenge testet. A leány szörnyet halt.

rendi
vata
a mag
vale
„Röpt
„Röpt
kesel
azok,
lág k
tet is
kább
mely
lusztr
a mi
dojluk
ségek
Ameri
kották
egy f
héz i
magya
ják a
tember
Erkel
Doppel
rály“,
lint“,
rossza
operát
a cziki
először
közrem
sége.
A
legelők
a nagy
tendat
melylye
ciklus
rokon
kivirta
merés
zeti ese
nek nev
A
lesz, az
zés utja
műlvez

Le

Bu
lyunk
nak bej
tük — a
sült viss
iránt n
szimpát
a mióta
megkeg

Ol
Poz
ma szat
herczeg
fényes
től. Em
nagy lo
írásával
Bécsbe
lyaudvat

Egy
Sze
kir. tan
galmaz
ség aldo
lovai el
gyalogj
egész va
döbben
tragikus

Irodalom és művészet.

* „Az Ujvilág Csodái“ (Igazgató: Laurenc Gy.), melyet a „Pesti Napló“ kiadóhivatala a magyar közönségnek nyújt, hová tovább a maga nemében páratlan műnek bizonyul. Tudvalevőleg ez nem egyéb, mint a közkeletűségű „Röptében a nagyvilág körül“ című amerikai díszműnek 2 ik kötete, mely határozottan érdekesebb, mint az I. rész és így kétségtelen, hogy azok, kik az I. kötetnek („Röptében a nagyvilág körül“) birtokában vannak, ezen 2 ik kötetet is meg fogják szerezni. Ez pedig annál inkább lehetővé van téve, minthogy a füzetek, melyeknek mindegyike 16 nagy képpel van illusztrálva, egyenként 40 kr-ért megszerezhetők, a mi bizony meglehetősen poton ár, ha meggondoljuk, hogy a mű előállítására mily óriási költségekbe kerül és hogy a vállalat megindításánál Amerikában a füzeteket háromszoros ártért kapkodták szét. A mű 16 héten keresztül, hetenként egy füzetben jelenik meg.

* Magyar operaczkus. A m. kir. operaház igazgatósága a Wagner-czkus mintájára magyar operaczkust rendez. E czkusba kilencz magyar operát vettek fel, melyek hű képét adják a magyar operairodalom fejlődésének. Szeptember 5-én kezdődik a magyar operaczkus Erkel „Hunyadi László“ jával, ezt követik: Doppler „Ilika“, Erkel „Bánk bán“, „István király“, Mihálovich „Toldi“, Farkas „Balassa Bálint“, gróf Zichy Géza „Alár“, Hubay „Falurossza“ és Frotzler „Korvin Mátyás“ című operái. Ez utolsó opera a legújabb szerzemény a czkusban és augusztus hó első felében adják először.

E nagy hazafias vállalkozáshoz Bianchi k. a. közreműködését biztosította az operaház vezető sége.

A becsvágyon kívül, melylyel az opera legelőkelőbb művészei az új betanuláshoz fogtak, a nagy mű sikerének biztos garanciája az in-tendatura és az opera vezetőségének erélye, melylyel az előkészületeket végzik. A magyar czkus bizonyos országszerte a legnagyobb rokonszenvvel találkozik. A Wagner czkussal kivívta a magyar operaház az egész külföld elismerését: a magyar operaczkus kimagasló nemzet-i esemény lesz, alapköve az eszménynek, melynek neve: „magyar opera európai színvonalon“.

A jelekből ítélve, az érdeklődés igen nagy lesz, azért minden zenebarát jól teszi, ha előjegyzés útján eleve biztosítja magának a kínálatkozó művészetben leerdő részesedést.

Legújabb hírek.

Királyunk Romániában.

Budapest, jul. 17. Ferencz József királyunknak a román udvarnál való látogatásának bejelentése — mint a Kel. Ért.-nek jelentik — a két nagy párt vezető lapjaiban lelkesült visszhangot keltett. Királyunk személye iránt már több ízben megnyilatkozott a szimpátia Romániában, különösen pedig a mióta a memorandum-pör elítélteinek megkegyelmezett.

Ottó kir. herceg bucsuzása.

Pozsony, július 17. Ottó kir. herceg ma szabályszerűen jelentkezett Frigyes kir. hercegnél s elutazott Sopronba, a hol fényes vendégséggel bucsuzik a tisztikartól. Emléktől a tisztikarnak ajándékozta nagy lovasképét, a melyet sajátkezű aláírásával látott el. Hétfőn utazik vissza Bécsbe s az egész tisztikar kikiséri a pályaudvarra.

Egy alispán halálos balesete.

Szentes, július 17. Stammer Sándor kir. tanácsos, Csongrádvármegyének nyugalmazott alispánja véletlen szerencsétlenség áldozata lett. Tanyájáról hazajövet lovai elragadták, ő a kocsiból fejével a gyalogjáróra esett és szörnyet halt. Az egész városban óriási a részvét és megdöbbenés a különben életerős öreg ur tragikus sorsa miatt.

Tüntetés a koporsónál.

Marseilles, július 17. Morés márki, az Afrikában meggyilkolt kutató koporsóját, a mely tegnap hajón érkezett ide, a lakosság nagy tüntetése közt, Eljen Franciaország kiáltások mellett vitték át a pályaudvarra. Számos beszédet mondtak és sok koszort tettek a koporsóra, a melyet ma Párisba visznek.

Mészárszék Örményországban.

London, július 17. A Daily Chronicle-nek jelentik Konstantinápolyból: Eginben (Diarbekir kerület) az örmény lakosságot fölkonzulták. Hír szerint négyszáz örményt megölték s a várost kifosztották.

Táviratok.

A miniszterelnök utazása.

Budapest, július 18. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Bánffy Dezső miniszterelnök ma este érkezik Budapestre, s csak azután kezdi meg tervezett utazását a külföldre.

A kiegyezési tárgyalások.

Budapest, július 18. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Ma fejeződtek be Bécsben a gazdasági kiegyezés megújítására vonatkozó tárgyalások. A magyar és osztrák miniszterek között a legtöbb kérdésben egyetértés jött létre.

A pápa állapota.

Budapest, július 18. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Rómából telegrafálják, ott az a hír terjedt el, hogy a pápa komolyan megbetegedett. Egy hírlapíró meginterwiewolta Lapone doktort, a pápa orvosát, és ez kijelentette, hogy ő szentsége tegnap ugyan kissé gyöngéledett, ma azonban már semmi baja sincsen, a mit az is bizonyít, hogy egy nagyobb papi küldöttséget fogadott kihallgatáson.

Nagybecskerekiek a miniszternél.

Budapest, július 18. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Nagybecskerek város küldöttségét, mely a főgymnasium ügyében utazott fel a fővárosba, ma fogadta Wlassits Gyula kultuszminiszter. A küldöttség, melyet dr. Demkó Pál országgyűlési képviselő vezetett, a következő tagokból állott: Krsztics János, Franz J. L., Steinitzer Géza, dr. Brájjer Lajos, dr. Végh Lajos.

A város kérelmét, hogy a főgymnasium nagyobb államsegélyt kapjon, Krsztics János polgármester adta elő, mire Wlassics miniszter szívélyes válaszában kijelentette, hogy az ügyet ismeri, mert már beható tanulmány tárgyává tette. A kérelmet méltányosnak találja és a menyire a pénzügyek megengedik, teljesíteni is fogja.

A küldöttség ezután Klamarik osztálytanácsosnál tisztelgett, a ki kijelentette, hogy részéről is minden lehetőt elkövet az ügy érdekében.

Az állatvédő kongresszus.

Budapest, július 18. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Ma nyitották meg a nemzetközi állatvédő kongresszust, mely iránt a közönség meleg érdeklődést tanúsított.

Öngyilkos szerelmes.

Budapest, július 18. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Amor egyik újabb áldozatának drámája játszódott le ma a fővárosban. Vörös

Margit 16 éves czukrászleány szerelmi bánatában marólugot ivott. Ennek következtében belső szervezete életveszélyes sérüléseket szenvedett.

Beteg szerb miniszter.

Budapest, július 17. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Belgrádból telegrafálják, Marinkovics szerb belügyminiszter életveszélyesen megbetegedett.

Szerkesztői üzenetek.

K. K. A—n. Miskor valamivel hamarabb kérjük szívességet.

B. Nem közölhető.

P. Z. Lapunk felelős szerkesztője tegnap este néhány napra elutazott.

—r. Ne méltóztassék a nyarat megénekelni.

Lantos. Itt közlünk két sort:

Buzaföldön nagy a esend,
Szól a dana, hull a rend.

Botrányos vers, hallja kend.

Cz. Ujfalu. Újabb küldeményt várunk.

Nagyszentmiklós. Legnagyobb sajnálatunkra későn érkezett, csak ma délután kaptuk meg, azért nem hozhattuk.

Nyilttér.)

Mérték szerinti megrendelésre készülő mindennemű talittek. Selymek, kelmék, díszítések.

GRÜNBAUM VILMOS
NŐI-RUHA-TERME
NAGYBECSKEREKEN.

KÉSZLETI RAKTÁRON:
BÁRSONY-, SZÖVET- és SELYEM-GALLÉROK, JAQUETTEK, COSTUMEK, SELYEM- és SZÖVET BLUZOK, HÁZI-RUHÁK, GYERMEK-RUHÁK és FELÖLTÖK.

Diszítések, selymek, és kelmék eladatnak.

531—x.70

*) Az e rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerk.

Hirdetések.

Krondorfi savanyuviz.

Stefánia trónörökösnek forrás,

kitünő gyógyviz,

kedvelt asztali viz.

Főraktár: Nagybecskereken,

Armbuster J. urnál.

Hirdetések

felvételnek

e lap kiadóhivatalában.

13124—1896.

659—2.2

Haszonbérbeadási árverési hirdetmény.

A Nagyméltóságú m. kir. Pénzügyminiszteriumnak folyó évi június hó 17 én 45952. szám alatt kelt magas rendelete alapján a Torontálmegyébe kebelezett Ó-Telek község határában fekvő és az újabbi mérnöki felmérés szerint a kincstár céljaira visszatartandó 70 holdon kívül 863³³/₁₀₀₀ holdat tevő kincstári birtoknak az 1896. évi október hó 1-től kezdve kettő, vagy esetleg hat évre leendő bérbeadása iránt az Uj-Pécsi kincstári ispánság hivatalos helyiségében az 1896. évi augusztus hó 11-én délelőtt 9 órakor felsőbb jóváhagyás fentartásával írásbeli zárt ajánlatok tárgyalásával egybekötött nyilvános szóbeli árverés fog tartatni, év- és holdankénti 15 frt 22 kr kikiáltási ár mellett, melyre haszonbérelni kívánók 10% bánatpénzzel ellátva oly hozzáadással hivatnak meg, hogy az 50 kros bélyeggel ellátott, lepecsételt és kellő czimzésű írásbeli zárt ajánlatok a kikiáltási ár 10%-ának megfelelő bánatpénzzel ellátva a szóbeli verseny megkezdéseig az árverés megtartásával megbízott Ujpécsi kincstári ispánsághoz, vagy pedig az árverést megelőzőleg 3 nappal előbb az alólírott kir. államjósággazgatósághoz adhatók be. — Ezen írásbeli ajánlatokban az 50 kros

bélyegjegy a szöveg első sorával átírandó és a megajánlott év és holdankénti haszonbér nemcsak számokkal, hanem betűkkel is tisztán s érthetően kiírandó és világosan kijelentendő, hogy ajánlattevő az árverés és kötendő szerződés feltételeit, melyeket aláírni köteles, jól ismeri és azoknak magát feltétlenül aláveti.

A szó- és írásbeli ajánlattevők kívánatra igazolni tartoznak vagyoni állásukat és bérlői képességüket.

Oly kincstári bérlők, kik haszonbéri hátralékban vannak, vagy kincstári bérlétekből szerződésesség és haszonbérhátralék miatt kimozdítottak, továbbá oly egyének, kik csőd, gyámság, illetőleg gondnokság alatt állanak, vagy akik nyereségvágyból eredő büntetért elítéltek, az árverésben részt nem vehetnek.

Elkészt, valamint utóajánlatok semmi szín alatt sem fognak figyelembe vétetni, még az esetben sem, ha azok egy újabbi árverés esetére kötelezőleg fentartatnak is.

Aradon, 1896. évi július hó 7-én.

M. kir. államjósággazgatóság.

(Utánnymás nem díjaztatik.)

6766. szám. I. 1896.

Pályázati hirdetmény.

Az elhalálozás folytán üresedésbe jött Tarrasi jegyzői állásra ezennel pályázatot hirdetek.

A javadalmazás: 540 frt készpénz, a 148. összeír. sz. a. házban szabad lakás és az 1734., 1735., 2549/2., 2550/2., 3289 s 4278. hr. sz. a. fekvő 13 hold 20 □-öl községi föld szabad s adómentes élvezete.

A szerb nyelv tudását óhajtom. A pályázati kérvények f. hó 20-ig nyújtandók be hivatalomnál.

T. Becsén, 1896. évi július hó 11-én.

Gróf Bethlen Miklós,
főszolgabíró.

663—3.3

10923. sz. ki. 1896.

666—2.2

Hirdetmény.

Nagybecskerek városa az 1896. évben felépítendő 3 katonai barakk munkálatait zárt ajánlati verseny útján kiadni szándékozik.

A zárt ajánlatok beadására határnapul 1896. évi július hó 20-ik napjának d. e. 10 órája tüzetik a városházi épület II. tanácsnoki irodába.

Felhivatnak ennek folytán mindazok, kik ezen munkálatokra vállalkozni szándékoznak, miként az 50 kros bélyeg és ajánlataiknak megfelelő 5%-os bánatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat a fenti határidőig Zachariás József vár tanácsnoknál annyival is inkább beadják, minthogy később érkezett ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

A terv, költségvetés és feltételek ugyancsak fenti irodában naponta a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Nagybecskereken, 1896. évi július hó 13-án.

Krsztics János,
polgármester.

Egy két pár kövel bíró

Őrlő-malom

(termény-illeték szedéssel)

meltányos áron szabad kézből eladó.

Bővebb felvilágosítással szolgál

Klein BenőNagy-Becsereken,
(a nagyhid mellett).

647—3.3

Pályázati hirdetmény.

A nyugdíjazás folytán üresedésben levő ozorai jegyzői állásnak választás útján leendő betöltésére pályázatot hirdetek és felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. t.-cz. 6. §-ában előirt minősítvényekről tanuskodó bizonyítványaikkal felszerelt kérvényeket hozzám legkésőbb folyó évi augusztus hó 5-ig betérjesszék.

A választás határidejéül f. évi augusztus hó 6-ik napjának d. e. 10 óráját tűzöm ki a község házához.

A jegyző javadalmazása:

1. Készpénz fizetés 600 frt.
2. Természetbeni lakás.

3. 400 □ öl házi kert élvezete.

4. 6 □ öl tüzi fa.

5. Járáson belül 1 frt 20 kr, a járáson kívül pedig 2 frt rapidij és a magán munkálatokért szabályrendeletileg megálapított díjaknak szedhetese.

Antalfalván, 1896. évi július 13-án.

Szávits Gerő
főszolgabíró.

661—3.2

005. köz szám. 1896

N.-Kikinda város tanácsától

Pályázati hirdetmény.

N. Kikinda város tanácsa a kezelése alatt álló „Tésity“ féle alapítványból a budapesti kir. tudományos vagy műegyetem hallgatói javára alapított évi 120 frtnyi ösztöndíjra pályázatot nyit.

Folyamodóktól megkívánatik:

1. magyarországi állampolgár;
2. gör. keleti hitvallás és szerb nemzetiség;
3. érettségi vizsga letételének és gymnasiumnak jó sikerrel való elvégzésének igazolása.

Megjegyeztetik, hogy az ösztöndíjásokra nézve az állami ösztöndíjakra vonatkozó szabályok kötelezők.

A szakályszerűen felszerelt és vagyoni (szegénység) és egészségi bizonyítvánnyal kiegészített folyamodványok a városi tanácsnál folyó évi augusztus hó 15-ig benyújtandók, mely határidőn túl érkezett folyamodványok figyelembe nem fognak vétetni.

Nagy-Kikindán, 1896. július hó 5-én.

Augusztin,
városi főjegyző.

Tellecsky,
polgármester.

647—2.2